

עיריית תל-אביב נתנה

מתנה של מיליונים

לשני מיליונרים

מונה • עלידי הועד המנהל של תיאטרון ירושלים, לתפקיד מנהל התיאטרון, אביטל כוסינזון (34) שהוא בוגר האוניברסיטה העברית, עבר קורסים מיר חדים לבימוי והפקה בבי.בי.טי. לאביטל ולאשתו עלידי, נולד בשבוע שעבר בן שני: דן.

מונה • ליו"ר אגודת אק"ם המטרת שלת בשיקום ילדים מפגרים, יצחק שמש, שימש יו"ר הקונגרס הבינלאומי למען המטרה, שהתקיים לפני ארבע שנים בירושלים.

נהוג • במסיבה שנערכה לכבוד ראש הממשלה גולדה מאיר בכיקורה בארצות הברית, יוס'הולדתו ה-51 של תרמטכ"ל ה"ד של צה"ל יצחק רבין, שנולד בירושלים, בוגר בית-הספר כדורי, שירת בפלמ"ח, המשיך בצה"ל ואחרי שחרורו מונה עלידי משרד-החוק ב-1968 לשגריר ישראל בווינגטון.

נהוג • יוס'הולדתו ה-25 של זמר-ההלם האמריקאי אלריס קופר, המופיע על הבמה עם שוט עשוי עור ונחש חי, עורך מסעות-סירסום מיוחדים להפצת תקליטיו, הצטלם למען עטיפת תקליט עם ערימת שטרות של מיליון דולר ועם תינוק צבוע. אבל מכיוון שבארצות-הברית אסור להפיץ תצלומים של שטרי כסף, אסרו

אלריס קופר עם שוט ונחש חי

עליו השילטונות להשתמש בעטיפת התקליט.

נישואין • בטקס צנוע בנוכחות בני משפחותיהם, מתן ברוש, דור שישו בני ארץ, בנו של קצין מישטרה, סקיד בחב"ה נקאת וכתב ספורט של דבר, נהיפקיה מלנח פולטניק, בת להורים יוצאי אי פולין.

נורה • בעיר סאנטה פה, ארגנטינה, עלידי אשתו, אלון העולם בהיאבקות ביי מישקל בינוני קארלס בנזון, שהיה קוטט עם אשתו אנה מריה שהחזיקה אק"דח גידה ממנו נפלטו שני כדורים ופגעו בו.

נפטור • בבית-החולים עלישם שיבא בתל-השומר, בגיל 73, חוקר הפולקלור היהודי ד"ר יובטוב לויןסקו, שהיה גם מייסד ויו"ר חברת ידענעם בישראל, ליד סולין, למד במחלקה ההומניסטית של האוניברסיטה הפולנית בוילנה, ממנה הורחק בשל עבודתו הציגונית, המשיך להשתלם במכללת ליאו בבלגיה, גמר את הפקולטה לפילוסופיה והמכון הגבוה ליישפות והוכתר בחו"ר דוקטור לדברייתיימם וספרויות המזרח, עלה לארץ ב-1935 ועסק בהוראה ומחקר.

נפטור • עת לימד תורה ביישיבת אוהל רחל, בגיל 76, אב בית-הדין הרבני בירושלים, הרב שלמן הורו עמרי, שהיה עלה לארץ במיבצע עזרא ונחמיה ב-1951, שימש כנשיא ועד העדה הבלבית בירושלים וכיהן כחבר בית-הדין הרבני העליון וחבר מועצת הרבנות הראשית. לפני חודש הוענק לו תואר יקיר ירושלים, לאות הוקרה למעלו למען העיר.

ררהתיאבון — נכס שהבטיח רווח מהיר של עשרה מיליון ל"י.

ה לא עושים יהודים בשביל רווח כזה? לפתע, נודע לרבינא כי הוא הסתכסך עם שותפו, וקסמן — ומשום כך העיסקה בטלה ומבוטלת. רבינא הנדהם הלך אצל וקסמן, שאל

מיליונר היפשיין ומגרש פורד • ריב מיטוררי

ל ד"ר שאול ליפשיין לא טען איש מעולם כי הוא זקוק למתנות. איש העסקים החריף, שהוא, בין היתר גם חיבואן של מכוניות פורד בארץ, הינו יהודי עתי-נכסים, בעל שורה ארוכה של עסקים משגשגים. למרות זאת, התעקשה בימים אלה עיריית תל-אביב להעניק לו ולשותפו מתנה צנועה של למעלה משני מיליון ל"י. המתנה לא היתה רכוש הפרטי של ראש העירייה, יהושע רבינוביץ, שהעניק לליפשיין ושותפו את המתנה מרכוש הציבור. למה? זאת בדיוק השאלה שצריכה לעניין, מלבד את תושבי העיר, גם את מבקר המדינה — אם לא רשויות נוספות.

מתנה שבה מדובר הינה מגרש שייטחו למעלה משישה דונם ברחוב יצחק שדה, מול הסינרמה. שנים רבות שימש המגרש כמקום איחסון למכוניות שייבאה פורד לארץ, בטרם שיוקן לקונים. לפני שלושה שבועות התפרסם בחטולם הזה (1850) כי המגרש נמכר על-ידי בעלי סוכנות פורד, ליפשיין ושותפו, אריה (לי-או) לבנשטיין, במחיר 2.8 מיליון ל"י לחברת כלל.

פירסום זה היה רק קצה הקרחון. חשייתו של הקרחון במלואו מגלה פרשה מזעזעת — כיצד מחלקת עיריית תל-אביב מליונים מניכסי הציבור חינם אין כסף, בעבר הרחוק, שכנה במקום המושבה הגרמנית שרונה. עם קום המדינה, נמסר השטח לידי עיריית תל-אביב. שנתיים עמד השטח, שהיה אז בקצה העולם, שורמם, עד שבי-1950 החכירה אותו העירייה לחברת שנתן במחיר 5,000 ל"י. ב-1963 החזירה שנתן את המגרש לעירייה — ואז נכנסו לתמונה בעלי סוכנות פורד.

ד"ר שאול ליפשיין נולד ב-1897 בי לטביה, ואחרי שקיבל תואר ד"ר ביי מדעי המדינה, באוניברסיטת פרינקיפורט עלה ארצה בשנת 1933. הוא עשה חיל בכל אשר פנה: נכנס לעסקי יבוא, הפך חיש מהר לגישא התאחדות היבואנים, וכן לגישא לישיבת המסחר של תל-אביב — יפו. הוא היה מייסדי חברת מוצרי החשיימל אלקטרה, וכן ממקימי חברות הביטוח ציון ויהודה. בשנים 1953—1954 היה מנהל כללי של משרד המסחר והתעשייה, ואחר נכנס במרץ רב לניהול החברה הישראלית לאוטומויבילים — הלא היא סוכנות פורד בישראל. ביידי יוה שלישי המניות של החברה, שלישי נוסף היה בידי ידידו הטוב מחיפה ליאו לבנשטיין — שיתד עם ליפשיין הקים בזמנו את אלקטרה. השלישי האחרון היה שייך לאלמנתו של שותף שנפטר. האיש המרכזי בסוכנות פורד, ויד ימינם של ליפשיין ולבנשטיין היה יצחק חוט. הוא זה העוסק בכל העניינים העדיניים. הוא זה העוסק בכל ענייני המקרקעין. היה זה חוט שקישר את החוטים, כאשר החזירה שנתן את המגרש לעיריית תל-אביב. סוכנות פורד קפצה על המציאה, חתמה על חוזה עם עיריית תל-אביב, לפני קיבלה את המגרש בן ששת הדונם ל-99 שנים — תמורת 50 אלף ל"י.

תנאי היחיד לעיסקה: פורד תתייבב לבנות על המגרש, תוך שני תיים, לפחות 2000 מטר מוסך. לאחר בייצוע תנאי זה, היה המגרש עובר לבעלותה. שכן ניתן המגרש לפורד לצורך הקמת מוסך מרכזי למכוניות החברה. עברו שנתיים. עברו כמעט עשר שנים. המוסך לא ניבנה. אולם משום מה, לא

קיבלה עיריית תל-אביב את המגרש חזרה לרשותה. בינתיים עלה שווי הקרקע עשרות מונים, וסוכני פורד, שכל שנות המיהון לא חיו בדיהים האמצעים לבניית המוסך, החליטו לעקוף את החוזה ולמכור את המגרש — ברווח עצום.

איך עושים זאת, כאשר המיבנה לא ניבנה והמגרש לא של פורד. פשוט: אנשי פורד הכינו תוכנית לבניית מרחף בן 2000 מטר, בכך, אמורים היו לעמוד בתנאי החוזה — אמנם באיחור של עשר שנים. כן הגיעו להסדר כי העירייה תאשר להם עוד 10 אלפים מטר בנייה — כאשר כיום מחיר מטר בנייה במקום הוא 100 לירות לפחות.

הרווח הצפוי ממכירת עשרת אלפי המטר הנוספים: 10 מיליון לירות.

שלם זה, התקשרו ליפשיין ושותפו עם שני קבלנים, שהסכימו ברצון לתת לליפשיין לעסקה אפורה זו. האחד היה דויד וקסמן, קבלן ידוע, שהיה חסר בעצמו את החוזה הדרוש. השני היה עולה חדש מארצות-הברית בשם רובבל רבינא, שהביא עימו לארץ תוך רב.

וקסמן ורבינא נכנסו לעיסקה כשותפים שווים. רבינא תפקיד בידי ליפשיין וחוט צ"ק על 25 אלף דולר כמיקדמה, קיבל בתמורה יזכרון-דברים, עד לחתימה הסופית של החוזה. לפני החתימה הסופית, ביקש כמובן רבינא לוודא כי אכן תאשר העירייה את אחויו הבנייה הנוספים — התנאי העיקרי בכל העסק. הוא וידא כי אכן תאשר — וראה כבר בעיני-רוחו את רווחי המליונים שיעשה. הוא לא יכול היה כמובן לחוות מראש את התערבותו של כוח-העליון בשם קונצרן כלל.

כלל הגיעה למגרש לאחר שרכשה לאחר רונה שליטה בסוכנות פורד. רק טבעי היה שתוצה לשים ידה גם על הנכס מעור

אותו מתי הסתכסך איתו, ולמה. הוא יצא ממנו בידעה ברורה כי וקסמן איננו רוצה בהמשך השותפות, מסיבות לא ברוריות.

האם קיבל וקסמן, כפי שטענו שמועות, סכום נכבד כדמי-ביטול העיסקה? וקסמן הכחיש זאת נמרצות. כך או כך, התוצאה הייתה אחת: עיסקת מכירתו של המגרש לוקסמן ורבינא בוטלה. במקום זאת, הוא נמכר לכלל.

בתגובה, טען השבוע ליפשיין בתוקף כי החסכם עם שני הקבלנים הופר בגלל ריב בין וקסמן ורבינא. וכי לו לא היה שום עניין בהעדפתו של כלל על פני שני הקבלנים.

וקסמן טען גם הוא כי רב עם רבינא, ולכן ביטל את החסכם והעיסקה. ואילו רבינא מצידו הכחיש זאת בתוקף. טען, יותר מזאת, כי אחרי ביטול החסכם, הציע לליפשיין לקנות מידו את המגרש ב-3.5 מיליון ל"י — שלושת רבעי מיליון יותר מאשר שילמה לו כלל.

שבועי נראה היה שאלבד רבינא. היו כולם שבעיר-ציון: ליפשיין ושני תפו הרוויחו למעלה משני מיליון ל"י. כלל עשתה עיסקה מצויינת, שתכניס לה בשנים הקרובות עשרה מיליון ל"י לפחות. וקסמן לכאורה לא הרוויח כלום, אולם הוא אינו מתלונן, ברוך השם.

היחיד שנדפק, לדבריו, היה רבינא. ארי לם הוא רק עולה חדש, שלא למד עדיין איך עושים עסקים בארץ. וישנו כמובן עוד מישוה שנדפק: ציבור אורחי תל-אביב — שנגיגיו, במקום לקבל את המגרש בחוזה לידיהם, לאחר שסוכנות פורד לא עמדה בתנאי החכירה, ולדאוג לכך שהרווח של עשרה מיליון ל"י ייכנס לקופת העירייה — הירשו להויתק זה לחמק מקופתם, ליפול לידיים אחרות.